

DE STRATIGRAFISCHE PLAATS VAN DE ONDERGRONDSE KALKSTEENGROEVEN IN HET BOVEN-KRIJGT VAN ZUID-LIMBURG

door W.M. Felder

3 De groeven tussen Bemelen en Margraten

In het droogdal van Bemelen, dat zich bij Bemelen in tweeën splitst met een tak in noordoostelijke richting naar Terblijt en een andere in zuidoostelijke richting over Groot Welsen in de richting van Margraten, liggen in de steile noordelijke dalhellingen een reeks van ondergrondse bouwsteengroeven.

Vanaf Bemelen in de richting Terblijt-Vilt stijgt het dal vrij steil omhoog. De helling van de Maastrichtse kalksteen is veel geringer.

Hierdoor komt bij Terblijt en Vilt een hoger deel van de Maastrichtse kalksteen aan de oppervlakte dan bij Bemelen.

Het dal in de richting Groot welsden - Margraten stijgt met een geringere hoek dan de Maastrichtse kalksteen, zodat in dit dal van noord-west naar zuid-oost steeds oudere kalkstenen aan de dag treden.

In de omgeving van Bemelen ligt het belangrijkste bouwsteenniveau in het hoogste deel van de Kalksteen van Nekum (fig. 1) Hierin liggen de groeven:

- No. 31 Strooiberg;
- No. 32 Winkelberg;
- No. 33 Grote Cluysberg;
- No. 34 Kleine Cluysberg;
- No. 35 Koeleboschgroeve;
- No. 35a Nevenkoeleboschgroeve;
- No. 39a Bemelerboschgroeve 1;
- No. 39b Bemelerboschgroeve 2;
- No. 39c Bemelerboschgroeve 3;
- No. 40a Mettenberg 2;
- No. 41 Mettenberg 3;
- No. 42 Mettenberg 4;

No. 42a Mettenberg 5;

No. 43 Roothergroeve.

Een tweede niveau ligt in het onderste deel van de Kalksteen van Meerssen. Het zijn de groeven:

- No. 62A - 148d Kleine Cluysberg 3.
- No. 62A-148c Kleine Cluysberg 2 (Hermitage);
- No. 37 Gasthuisdelgroeve 3;
- No. 38 Gasthuisdelgroeve 2;
- No. 125 (62A-431) Pinweggroeve;
- No. 126 Schoorberg 1;
- No. 126a Schoorberg 2.

De groeven 62A-148c en 148d zijn niet vermeld door Van Wijngaarden (1967). Oorspronkelijk lagen aan de Pinweg twee ondergrondse groeven. Niet bekend is welke Van Wijngaarden (1967) heeft bedoeld. Zie hiervoor ook de groeve 62A-430.

Buiten deze twee bousteeenniveau's bevinden zich nog enkele kleine groeven op andere stratigrafische plaatsen; Het zijn de groeven:

- No. 40 Mettenberg 1;
- No. 125 (62A-430) Pinweggroeve 1

Deze twee groeven liggen in het hoogste deel van de Kalksteen van Emael, fig. 1.

Beide groeven aan de Pinweg, 62A-430 en 431 (125) zijn door de dagbouwgroeve Franssen, omstreeks 1955, geheel weggegraven.

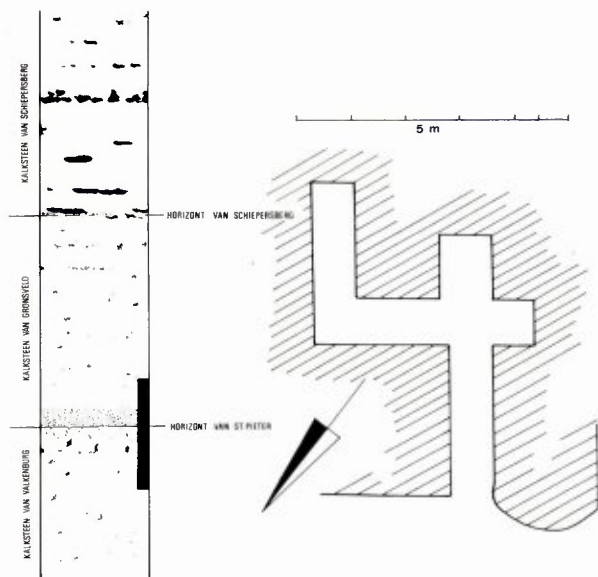
No. 151 Houbenbergske 1, bij Groot Welsden.

Deze groeven ligt in het hoogste deel van de Kalksteen van Schiepersberg. Van de groeve No. 160, Houbenbergske 2, die dichtgestort is, heb ik niet de juiste stratigrafische plaats kunnen bepalen. Zeer waarschijnlijk lag deze groeve in het midden van de Kalksteen van Schiepersberg.

FORMATIE VAN MAASTRICHT

KALKSTEEN VAN VALKENBURG	KALKSTEEN VAN GRONSVELD	KALKSTEEN VAN SCHIEPERSBERG	KALKSTEEN VAN EMAEL	KALKSTEEN VAN NEKUM	KALKSTEEN VAN MEERSEN
IVa	IVb	IVc	IVd	IVe	IVf
HORIZONT VAN ST. PIETER	HORIZONT VAN SCHIEPERSBERG	HORIZONT VAN ROMONTBOS	HORIZONT VAN LAUMONT	HORIZONT VAN CASTER	
127a 127 161		151 160	40 125 (62A430)	31 32 33 34 35 39a,b,c 40a 41 42 42a 43	62A-148 d 62A-148 c 35a 37 38 125 (62A431) 126 126a

Stratigrafische plaats van de ondergrondse groeven tussen Bemelen en Margraten.

Plattegrond en stratigrafische plaats van de Groeve Schiepersberg (Boddekamer). RIVON No. 127 62A-.

Van de groeve Schiepersberg (No. 127), waarvan Van Wijngaarden (1967) zegt dat deze is weggegraven, is een klein deel bewaard gebleven, zie fig. 2. Deze groeve die bekend is onder de naam "Boddekamer" ligt voor een deel in de Kalksteen van Gronsveld en een deel in de Kalksteen van Valkenburg (fig. 1).

De groeve Bundersberg (No. 127a) en Groot Welsden (No. 161) liggen beide in het hoogste deel van de Kalksteen van Valkenburg.

Niet bekend is de stratigrafische plaats van enkele ondergrondse groeven die alleen via een schacht (waterput) bereikbaar zijn (waren), bij de gehuchten 't Rooth, Gasthuis en Wolfshuis.

Wordt vervolgd.

Ingezonden

WATERVERONTREINIGING?

WAT TE DOEN?

Hoe te handelen bij constatering van watervervuiling?

(dit geldt niet alleen voor mensen bij de kust of dicht bij olieraffinaderijen, maar voor iedereen, die een schoon milieu ter harte gaat).

We hebben recentelijk een ernstig geval van olievervuiling meegemaakt waarbij ons is gebleken dat niet iedereen precies wist hoe te handelen. Derhalve vermelden we hier onze ervaringen met als voornaamste boodschap: Bij constatering van waterverontreiniging: **Gelieve direct het Waterschap te waarschuwen.**

In ons geval deed zich het volgende voor: We constateerden op een bepaald moment dat watervogels op een Kasteelvijver in Tegelen met olie waren besmeurd.

De olie bleek via een beek in de vijver terecht te zijn gekomen. We zijn deze beek langs gelopen en kwamen $\pm$ 3km. verder bij een door opdooi scheef geraakte en daardoor lekkende olietank van een tuinderkas. Direct zijn de Gemeentelijke overheden, de Rijks- en Gemeentepolitie gewaarschuwd.

De brandweer kreeg opdracht om de plaats van vervuiling schoon te maken. De kasteel-vijver is door de gemeentelijke dienst van openbare werken schoon gemaakt. Maar omdat de middelen en de deskundigheid ontbraken was het resultaat niet afdoende. De met deze huisbrand-olie besmeurde vogels werden zo goed mogelijk schoongemaakt (Dit ging lang niet gemakkelijk!!).

Maar bij het zelf "poetsen" van het verenpak hadden sommige vogels zoveel olie binnen gekregen dat deze er behoorlijk ziek van waren, o.a. drie knobbelzwanen zijn hieraan ondanks alle zorg dood gegaan. De vraag dient zich aan: Hoeveel vogels zijn er nog meer besmeurd en hebben we niet kunnen vinden? Want huisbrand-olie is volgens experts nog erger dan ruwe olie die b.v. bij rampen met tankers vrijkomt.